

2017

ÅRSRAPPORT

RENOVASJON I GRENLAND IKS

17

Renovasjon i Grenland

INNHold

Forord	5
Dette skjedde i 2017.....	6
Informasjonsaktiviteter.....	8
Dette skjer i 2018	11
Tjenestetilbudet.....	12
Styrets beretning	14
Årsregnskap.....	19
Noter	25
Revisors beretning.....	32

PLUKKANALYSER

Analyser foretatt i 2017 av restavfall fra gjenvinningsstasjonene, viser at det er et betydelig potensiale for å forbedre sorteringen.

RENOVASJON I GRENLAND IKS

Renovasjon i Grenland er navnet de fire grenlandskommunene har gitt renovasjonssamarbeidet. Kommunene har samarbeidet om renovasjonsordningene siden høsten 1990.

I mars 2014 ble Renovasjon i Grenland etablert som et interkommunalt selskap. Målet er økt effektivitet, bedre renovasjonsordninger, rimeligere innkjøp etc, som den enkelte kommune ikke kunne fått til alene.

Renovasjon i Grenland håndterer avfallet til ca. 107 000 innbyggere i Bamble, Porsgrunn, Siljan og Skien kommune.

Det er syv ansatte i Renovasjon i Grenland per 01.01.2017.

Eierandelene i RiG IKS:

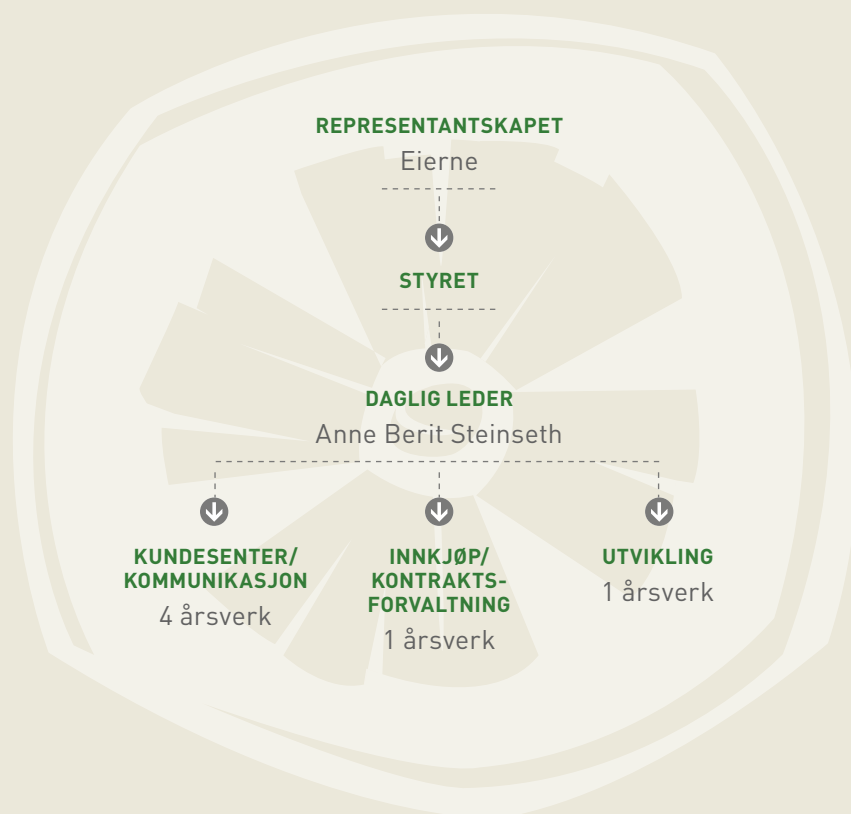
Skien:	50,31 %
Porsgrunn:	33,85 %
Bamble:	13,51 %
Siljan:	2,33 %

Representantskapet er selskapets øverste myndighet og består av:

- Leder: Jan Runar Arvesen, Bamble kommune
- Nestleder: Knut Torstein Skinnarland, Skien kommune
- Medlem: Kjell A Sølverød, Siljan kommune
- Medlem: Ole Henrik Lia, Porsgrunn kommune

Styret består av:

- Styreleder: May Rostad
- Nestleder: Torbjørn Krogstad
- Medlem: Heidi Hamadi
- Medlem: Kjell Borgeraas
- Medlem: Leidulf Aakre

RIGS EIERKOMMUNER vedtok i 2017 Hovedplan for renovasjonstjenester i Grenlands-kommunene. Planen er tuftet på EUs pakke om sirkulærøkonomi, der grunntanken er at avfall som ikke kan gjenbrukes, er råstoff i ny produksjon som skal styrke Europas konkurransekraft, skape arbeidsplasser og redusere miljøbelastningene.

Hovedplanen inneholder en rekke mål og tiltak som bygger opp under dette. Et viktig mål er å øke dagens materialgjenvinning fra rundt 38 % til 65 % i 2030. Samlet vil det innebære at klimafotavtrykket knyttet til renovasjonstjenestene går fra et netto utslipp tilsvarende 478 tonn CO₂-ekvivalenter til en netto klimagevinst tilsvarende 12.378 tonn CO₂-ekvivalenter.

Plukkanalyse av avfall til optisk sortering, viser at det fremdeles er en vei å gå før målet nås. Analysen viser at rundt 60 % av matavfallet og 40 % for plastemballasjen blir kildesortert i husholdningen. Resten kastes som restavfall. Vi kan også merke oss at det ble observert mye batterier i restavfallet og at mye av maten som kastes, kunne vært spist.

Mye avfall er grovavfall som blir levert til en av gjenvinningsstasjonene. En stor andel av dette avfallet kastes som restavfall. Plukkanalyser gjennomført våren 2017, viser at mer enn halvparten kunne vært ombrukt eller materialgjenvunnet. Samtidig ser vi at bruk av sorte sekker skjuler farlig avfall og ee-avfall som skal håndteres særskilt.

Utfordringene vi står overfor er samlet under visjonen «smarte løsninger for et grønt Grenland». Vi tror at det nettopp er smarte løsninger på alle nivå i kjeden, som skal til for å sikre at fremtidige mål nås.

Anne Berit Steinseth
daglig leder

DETTE SKJEDDE I 2017

HOVEDPLAN FOR RENOVASJONSTJENESTER I GRENLANDSKOMMUNENE

Hovedplanen er lagt frem og behandlet av eierkommunene. Planen er vedtatt, med noen mindre endringer/tillegg som det gjenstår å samordne.

PLUKKANALYSER

Det er gjennomført plukkanalyse av avfall i sort dunk. Analysen viser at mer enn 60 % av restavfallet kunne vært kildesortert. Det pekes på at mengden matavfall er høy og at vi kaster mye mat som kunne vært spist.

Analyse av restavfall fra gjenvinningsstasjonene, viser at det også her er et betydelig potensiale for å forbedre sorteringen. Hele 60 % av restavfallet kunne vært ombrukt eller materialgjenvunnet. Analysen peker på problemene knyttet til bruk av sorte søppelsekker, som inneholder både farlig avfall og EE-avfall.

NYTT SYSTEM FOR AVVIKSREGISTRERING

Det ble tatt i bruk et nytt system for sanntidsmelding av avvik fra renovatør til kundesenter. I dette systemet kan renovatør klikke på avtalen der han står, ta bilde av avviket og sende informasjonen inn til fagsystemet på kundesenteret. Kundesenteret kan deretter gjøre en vurdering og iverksette eventuelle tiltak. Tiltakene kan bestå i kun å arkivere meldingen som en opplysning, eventuelt kontakte abonnent via telefon, e-post eller brev for å informere om avviket. Avvikssystemet har medført langt bedre saksbehandling, og diskusjoner knyttet til manglende tømning som følge av avvik er vesentlig redusert.

RENOVATØRSEMINAR

I mars var det renovatørseminar på St. Josephs i Porsgrunn. Der ble det nye avvikssystemet introdusert og gjennomgått til begeistring fra renovatørene. I oktober var det renovatørseminar på Du Verden. Hovedtemaene var gjennomgang og erfaringer med avvikssystemet, hovedplan for renovasjonstjenester i Grenlands-kommunene og dialog med renovatørene.

NYE ANSKAFFELSER

- Grønne og blå poser, samt avfallssekker.
- Renhold og rydding i og rundt returpunkt for glass- og metallemballasje.

GJENVINNINGSTASJONENE

- Bygging av ny gjenvinningsstasjon i Pasadalen er påbegynt.
- Gjenvinningsstasjonen på Rødmyr er utvidet med tilleggsareal for mottak av hageavfall.

REVISJONER/KONTROLLER

RiG gjennomførte tredjepartskontroll av kontrakt med Geminor AS som gjelder henting og behandling av restavfall fra gjenvinningsstasjonene. Kontrollen pekte på to avvik, som senere er rettet.

Grønt Punkt Norge (GPN) gjennomførte revisjon av avtale som gjelder salg av plastemballasje fra RiG til GPN. Revisjonen pekte på to avvik, som senere er rettet.

Telemark Kommunerevisjon IKS har gjennomført selskapskontroll. Kontrollen kommer med to anbefalinger: skjerpe rutinen for skriving av protokoll ved anskaffelser og opprydding i selvkostavtaler som gjelder drift av optisk sorteringsanlegg og Eik gjenvinningsstasjon. Tiltak er iverksatt med henblikk på å imøtekomme anbefalingene.

KOMPOSTKONTROLL

Det ble sendt ut et brev til alle deltakere i kompostordningen, som får fradrag på gebyret for å kompostere. Totalt ble det sendt ut 1.410 brev. De som ikke responderte og svarte at de fremdeles var aktive kompostører, ble fjernet fra ordningen. 100 kompostører ble trukket ut for hjemmebesøk. Det ble laget en rapport fra hjemmebesøkene.

PLUKKANALYSER

I Grenland kaster vi **88 kilo matavfall** per innbygger, per år.

53 %, eller 45 kilo, av matavfallet vi kaster, regnes for å være matsvinn.

32 % av innholdet i **avfallsbeholderen** er matavfall i grønne poser.

64 %, eller 69 kg per innbygger, av restavfallet består av avfall som **kunne ha blitt kildesortert**.

Andel **feilsorteringer** i grønne poser er **3 %**.
Returgraden for matavfall er beregnet til **60 %**.

Andel **feilsorteringer** i blå poser er **26 %**.
Returgraden for plastemballasje er beregnet til **40 %**.

Kilde: Plukkanalyse

HYTTERENOVASJON

Innføring av hytterrenovasjon i Skien er utredet og det foreligger forslag til hvordan ordningen praktisk kan gjennomføres. For hytterrenovasjon i Bamble foreligger det forslag til effektivisering.

OPTISK SORTERINGSANLEGG

Stigebåndet som frakter avfallet inn i sorteringsanlegget, er bygget om. Ombyggingen har resultert i en mer effektiv tømning av mottakslommen og ved det mindre ventetid for renovasjonsbilene. Ombyggingen foregikk over en periode på tre uker. I denne perioden ble avfallet transportert til Oslo og Skedsmo for sortering.

Garantitiden for sorteringsanlegget har utløpt og anlegget er nå i sin helhet overtatt til egendrift. For å sikre stabil drift i fortsettelsen er reservedelslageret kjøpt ut og det er inngått flere serviceavtaler.

TILDELING AV ENERETT

Eierkommunene har tildelt enerett til RiG for innsamling, sortering og behandling av avfall fra husholdninger og kommunale virksomheter.

På Falkåsen og Klyve ble det satt ut nye, flotte containere til avfall.

INFORMASJONS- AKTIVITETER

Informasjon og omdømmebygging er viktig for å få innbyggerne til å spille på lag, og samarbeide om kildesortering og riktig bruk av renovasjonsordningene. Her er noe av det vi har gjort i 2017.

- Det ble gitt ut to utgaver av RiG-posten.
- Laget og distribuert tømmekalender til alle husstander i de fire kommunene.
- Annonsert åpningstider, tjenester osv. i avisene, i radio, på vår nettside og Facebookside.
- Vi deler ut informasjon til nye abonnenter.
- Vi oppdaterer hjemmesiden vår, Instagram, Twitter og Facebook jevnlig.
- Vi informerer kommunene og oppfordrer dem til å benytte sine kanaler.
- Vi informerer media og stiller opp når vi har mulighet.
- Vi tar imot telefonhenvendelser fra abonnenter og besvarer epost.

SIKRING AV LAST

Sekker og annet avfall som blåser av lasteplan og tilhengere i forbindelse med transport til og fra gjenvinningsstasjoner er et problem. I mars startet en kampanje i samarbeid med Politiet og kommunene der det ble delt ut lastenett. Det ble annonsert, og iverksatt aktiviteter på og utenfor gjenvinningsstasjonene for å sette fokus på problemet.

UTDELING AV BIOGJØDSEL

For å synliggjøre et av de gode resultatene av innbyggernes kildesortering, delte vi ut 500 kanner med biogjødsel laget av matavfallet som er samlet inn i Grenland.

SMARTE GRØNNE INNOVATØRER: Vinnerne av gullbilletter fra Heistad barneskole i Porsgrunn.

SAMARBEID MED UE OG PROSJEKTET SMARTE GRØNNE INNOVATØRER

Ungt Entreprenørskap Telemark er en ideell forening som legger til rette for at barn og unge får trent på entreprenørielle handlingskompetanser og er brobyggeren mellom skole og arbeidsliv.

I prosjektet SMARTE Grønne Innovatører har emnet vært gjenvinning, kildesortering og gjenbruk gjennom «lære ved å gjøre» ved å komme opp med løsninger på «Fremtidens samfunn der søppel blir ansett som en ressurs».

Igjennom tre måneder arbeidet 250 elever med å komme opp med sin beste løsning som kulminerte med skolemesterskap på skolene. Gjennom sitt arbeid involverte elever og lærere andre aktører i deres lokalsamfunn i deres arbeid. I alt materiell kom det tydelig frem at det var Renovasjon i Grenland som leverte oppdrag.

- Opplæring av lærere (totalt 22 involverte).
- Kick-off på de involverte skolene Rønholt, Heistad, Brevik, Brattås, Kragerø, Gimle.
- Skolemesterskap på hver skole med kåring av vinnere. 3–5 næringslivsrepresentanter var involvert som dommere.
- Grande finale i en full kantine på Klosterøya, trolig totalt 200 elever, veiledere og andre tilstede.
- Elevene pitchet sine løsninger.
- Presentasjon av selvsorterende søppelkasse av tre elever ved Skogmo vgs.
- Dommere fra RiG og Bergfald Miljørådgivere.
- NRK radio og avisoppslag.
- Flere filmer, bilder og bildearkiv (Flickr, Facebook, Snap, Instagram m.m).

RESTEDYRET

Restedyret ble utviklet i 2016. Dyret spiser kun matavfall og slipper ut litt gass når det trengs.

Dyret er altså et symbol på biogassen som blir laget av matavfallet vi kaster i grønne poser.

- Henrik Ibsens fødselsdag ble feiret med Restedyret på plass, mandag 20. mars. Det var samlet mange barnehager i byen for kroningen av Ibsen statuen. Deretter fulgte Peer Gynt-forestilling på Handelstorget. Etter forestillingen kom restedyret og samlet inn mat til stor glede for barna.
- Restedyret gikk i tog og feiret Barnas Dag 27. mai.
- Restedyret var med på Skien Live 11. juni.
- Mange gode tilbakemeldinger på Restedyret som dekor på biogassbussen, dekoren blir videreført ett år til.
- Restedyret gikk rundt i byen og optrådte på scenen under årets matfestival Mersmak, 25. og 26. august.

SOMMERGJESTEN PÅ RADIO GRENLAND

I år som i fjor presenterte vi sommergjesten hos Radio Grenland. Sommergjesten var en politiker, kulturpersonlighet eller en annen lokal «kjendis» som måtte gjennom en kildesorteringskonkurranse. Dette stuntet gir oss og kildesortering mye oppmerksomhet, både på radioen og i sosiale medier.

PREMIEREFEST 18. NOVEMBER

RiG inviterte til premiefest på «Ekspedisjon Knerten», Skien kino. Premiefesten inkluderte ulike aktiviteter knyttet til Restedyret, kildesortering, matavfall og biogass. I overkant av 200 var tilstede på premiefesten og så filmen «Ekspedisjon Knerten».

TILBAKEMELDINGER

Vi får gode tilbakemeldinger både på arbeidet som renovatørene gjør, på informasjon vi gir ut og aktivitetene vi er med på. RiG er, og skal være synlige for befolkningen. Det betyr at vi fortsatt må opprettholde høyt aktivitetsnivå og holde en god dialog med innbyggerne.

DETTE SKJER I 2018

RiG håndterer årlig rundt 60.000 tonn avfall fra eierkommunene. Rundt 28.000 tonn hentes ved husholdningen hvor materialgjenvinningen er 43 %. Resterende 32.000 tonn er avfall som leveres til gjenvinningsstasjonene der materialgjenvinningen er 31 %.

PASADALEN: Den nye gjenvinningsstasjonen i Pasadalen vil gi et vesentlig bedre tilbud for brukerne.

I 2018 vil det være stort fokus på å øke materialgjenvinningen, gjennom å effektivisere kildesorteringen hos innbyggerne og gjennom strenger krav til våre leverandører der ombruk og materialgjenvinning skal belønnes, fremfor sluttbehandling i form av forbrenning eller deponi.

En viktig brikke i arbeidet med å øke materialgjenvinningen er gjenvinningsstasjonene. Medio april åpner ny stasjon i Pasadalen. Stasjonen er på rundt 20.000 m² og vil gi et vesentlig bedre tilbud til brukerne. Bedre tilrettelegging og økt bemanning forventes samlet å gi resultater i form av høyere ombruk og økt materialgjenvinning. Etter åpning av Pasadalen, starter arbeidet med planlegging og bygging av tilsvarende stasjon på Rødmyr.

Parallelt med dette skal ny løsning for betaling og adgangskontroll utredes. Hensikten er å finne en løsning som på best mulig måte motiverer brukerne til å sortere avfallet.

På husstands nivå skal arbeidet med å planlegge henting av glass- og metallemballasje påbegynnes. Det vil omfatte innkjøp av beholdere, avklaring av kontraktsmessige forhold når det gjelder innsamlingen, informasjon og alle praktiske sider knyttet til utsetting av ny dunk.

Innføring av hytterrenovasjon i Skien og effektivisering av hytterrenovasjon i Bamble, skal også påbegynnes, sammen med en rekke andre større og mindre aktiviteter blant annet med fokus på digitalisering og tjenestekvalitet.

RiG skal med jevne mellomrom måle prestasjoner mot andre sammenlignbare selskaper. Nå er det to år siden sist og tiden er på nytt inne for å gjennomføre benchmarking. Benchmarkingen gjennomføres i løpet av våren og resultatene kan presenteres til høsten.

Sist men ikke minst, skal bygningsmassen på Rødmyr være ferdig opprustet og klar til innflytting i august/september. RiGs administrasjon vil da forlate lokalene i Skistredet 10 og bli lokalisert tettere på aktivitetene som utføres.

TJENESTETILBUDET

Det ble samlet inn **60 000 TONN** avfall fra 36 442 abonnenter i 2017. Det er totalt 107 000 innbyggere, noe som tilsier at den enkelte innbygger kastet omlag 560 kg avfall.

INNSAMLING AV AVFALL FRA HUSHOLDNINGER OG FRITIDSEIENDOMMER

Sort dunk tømmes en gang per uke.
Grønn dunk tømmes hver fjerde uke.

I tillegg kommer bringeordningen for glass- og metallemballasje. Det er totalt ca. 150 returpunkt for glass- og metall-emballasje i Grenland.

Det ble samlet inn 1300 tonn glass- og metallemballasje i 2017, noe som utgjør ca. 12 kg per innbygger.

Det ble hentet inn 28 000 tonn avfall fra husholdninger og fritidseiendommer, noe som utgjør omlag 260 kg per innbygger.

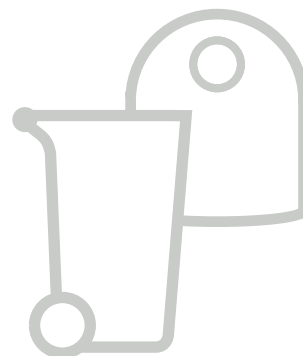
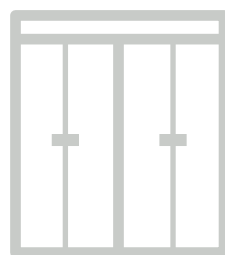
Avfallet fordeler seg med 57 % til energigjenvinning og 43 % til materialgjenvinning.

69

Hele 69 ganger i løpet av et år er vi hjemme hos abonnenten og henter avfall. 11 ganger henter vi grovavfall/hageavfall for de som bestiller tjenesten. I tillegg drifter vi gjenvinningsstasjonene.

60 000 TONN

I Grenland samles det inn 60 000 tonn avfall fra husholdningene.

32 000 TONN

32 000 tonn samles inn på gjenvinningsstasjonene.

28 000 TONN

28 000 tonn hentes hos abonnentene, inkludert glass- og metallemballasje fra returpunkt.

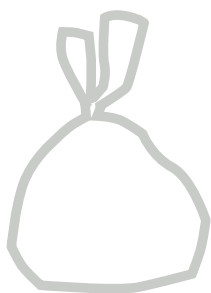
NORSK GJENVINNING

Henter ca 85 % av alt avfallet i hele Grenland.

BJORSTADDALEN HUSHOLDNING

Henter ca 30 % av avfallet i Skien kommune.

MATAVFALL RESTAVFALL PLAST

Hentes 52 ganger
i løpet av året.

52

PAPIR

Hentes 13 ganger
i løpet av året.

13

FARLIG AVFALL

Hentes 4 ganger
i løpet av året.

4

HAGEAVFALL

Hentes 2 ganger
i løpet av året.

GROVAVFALL

Hentes 9 ganger
i løpet av året.

11

GLASS- OG METALL- EMBALLASJE

1300 tonn glass- og
metallemballasje
leveres på retur-
punktene. Dette
blir transportert til
materialgjenvinning.

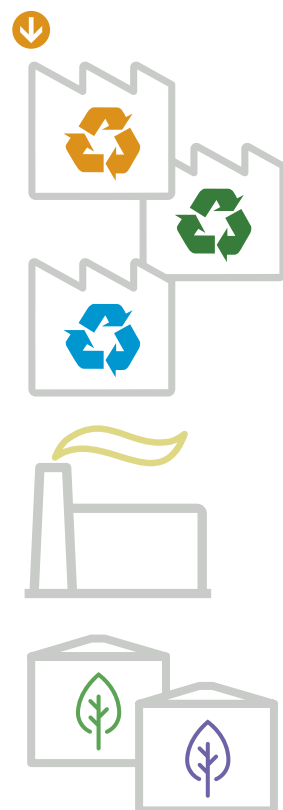

→ **PAPIRET** omlastes og
transporteres videre til
materialgjenvinning.

→ **PLASTEMBALLASJEN** sorteres i det optiske
sorteringsanlegget i Bjørstaddalen, omlastes
og kjøres til materialgjenvinning.

→ **RESTAVFALLET** sorteres i det optiske
sorteringsanlegget og transporteres til
et forbrenningsanlegg.

→ **MATAVFALLET** sorteres i det optiske
sorteringsanlegget, omlastes og kjøres
videre til Greve Biogass.

GJENVINNINGSTASJONER

- Eik: 15 537 besøkende*
- Bjorstaddalen: 5 818 besøkende
- Pasadalen: 73 025 besøkende
- Rødmyr: 92 554 besøkende

Det ble totalt levert 32 000 tonn avfall til gjenvinningsstasjonene, omlag 300 kg per innbygger. Avfallet fordeler seg med 59 % til energigjenvinning, 10 % til deponi og 31 % til materialgjenvinning.

*) Totalt er det 93 934 besøkende på Eik. Svært mange av disse er besøkende kun til Byttebua.

HJEMMEKOMPOSTERING

Det ble avholdt fire kurs med totalt 62 påmeldte deltakere. Det ble tegnet 32 nye kompostavtaler fordelt som følger:

- Bamble: 7
- Porsgrunn: 11
- Siljan: 0
- Skien: 14

I 2017 ble det avviklet 133 avtaler om hjemme-kompostering, både på eget initiativ og som følge av kompostkontrollen.

FARLIG AVFALL, SMÅELEKTRISK OG MATOLJE

Farlig avfall, småelektrisk og matolje hentes på egen rute fire ganger per år. Tjenesten er gratis, men kundene må bestille henting. I 2017 kom det inn 350 bestillinger.

- Bamble: 15
- Porsgrunn: 135
- Siljan: 13
- Skien: 187

GROVAVFALLSRUTE

Grovavfallsruten er et tilbud om henting av større gjenstander og hageavfall hjemme hos de som bestiller tjenesten. Tilbudet koster 250 kroner og gjelder private husstander i de områder som omfattes av den kommunale renovasjonsordningen.

Grovavfallsruten ble bestilt totalt 96 ganger i løpet av 2017, mot totalt 90 i 2016.

- Bamble: 6
- Porsgrunn: 33
- Siljan: 0
- Skien: 57

RUSKENAKSJONEN

Hvert år inviteres kommunens innbyggere til å være med på Ruskenaksjonen, og rydde søppel som har samlet seg opp etter en lang vinter langs veikanter, på friområder og andre fellesareal i vårt nærmiljø. RiG bidrar med å annonsere og koordinere.

STRANDRYDDELAG

Strandryddedagen er en nasjonal dugnad der flere tusen frivillige rydder sine lokale strender fritt for søppel en lørdag i året med mål om et søppelfritt Norge. RiG oppfordrer personer, bedrifter, lag og foreninger til å bli med på denne dagen, og bidrar med annonsering og å legge til rette for innhenting av avfallet.

OVERGANG FRA FM TIL DAB

7,9 millioner norske radioapparater vil bli berørt av overgangen fra FM til DAB.

Minst **93 prosent av materialene** i en radio kan gjenvinnes og bli til noe nytt.

De fleste elektriske og elektroniske produkter (EE-produkter) inneholder **helse- og miljøfarlige stoffer** i varierende mengder.

Regelverket sier at **EE-avfall kan leveres gratis** til kommuner eller forhandlere som selger tilsvarende EE-produkter.

Kilde: loop.no

STYRETS BERETNING 2017

STYRETS VIRKSOMHET

Styret har hatt syv styremøter. Møtene har behandlet saker som tilligger styret i henhold til lov og selskapsavtale, totalt 51 saker. Det er avholdt tre representantskapsmøter. Representantskapet har behandlet 10 saker.

ÅRETS REGNSKAP

Regnskapet er ført i tråd med kommunale regnskapsprinsipper, etter bestemmelser om det i selskapsavtalen. Aktiviteten i selskapet har vært innenfor lovpålagt kommunal renovasjon, dvs. selvkostområdet, samt en mindre andel næringsavfall, som i det alt vesentlige gjelder kommunale virksomheter.

Eierkommunene har tildelt selskapet enerett for innsamling, sortering og behandling av avfall fra husholdninger og kommunale virksomheter. Styret har i sak 41/2017 fattet vedtak om å videretilde deler av denne eneretten til Bjorstaddalen Husholdning AS og da avgrenset til å gjelde optisk sortering av avfallet. Avtale som gjelder dette, er under arbeid.

Selskapet kjøpte i 2016 Rødmyrsvingen 63 og 67. Tomta har en anskaffelseskost på kr 20.000.000, mens anskaffelseskosten for påstående bygg er kr 5.847.826.

Driftsinntektene endte på kr 110.744.785. Selskapets inntekter er i all hovedsak regulert av selvkostprinsippet og således avhengig av utviklingen i selskapets kostnader. Driftsutgiftene var på kr 113.897.227. Ordinært resultat ble negativt med kr 3.679.664. Negativt resultat skyldes avregning for 2016 og er finansiert av midler avsatt på disposisjonsfond. Investeringsregnskapet avsluttes i balanse.

Basert på at selskapet hver måned fakturerer kommunene et akontobeløp tilstrekkelig til å dekke selskapets forpliktelser, var likviditet tilfredsstillende per 31.12.2017. Det er etablert en kassakreditt for å ivareta et varierende likviditetsbehov knyttet til periodiseringen.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av RiG sin finansielle stilling og resultat.

ANVENDELSE AV OVERSKUDD

Årets regnskapsmessige resultat i drift på kr 135.202 foreslås overført til disposisjonsfond.

ARBEIDSMILJØET

Teamutvikling er særskilt vektlagt i 2017. Selskapet har etablert velfungerende systemer for personalhåndtering. Risikoanalysen er gjennomgått og revidert.

Det er etablert rutine for oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører og underleverandører.

SYKEFRAVÆR

Selskapets sykefravær har vært på 6,5 %.

ULYKKER

Det har ikke vært noen ulykker eller hendelser med personskade eller materielle skader i selskapet.

LIKESTILLING

Det er per 31.12.2017 syv årsverk i selskapet, fordelt på fem kvinner og to menn. Daglig leder er kvinne. Det er to kvinner og tre menn i styret.

YTRE MILJØ

RiG er ansvarlig for å samle inn, behandle og gjenvinne avfall fra husholdninger og kommunale virksomheter i eierkommunene. Selskapet har som mål å bidra til en miljøeffektiv drift, som reduserer avfallets negative påvirkning på det ytre miljø, samtidig som ressursutnyttelsen blir best mulig.

RiG driver innkjøp og kontraktsforvaltning på vegne av eierkommunene og stiller krav om at leverandørene etterfølger pålagte tillatelser fra regulerings- og forurensningsmyndighet. Det stilles også krav om at leverandørene skal ha internkontrollsystem (HMS) og det kreves en miljøforsvarlig gjennomføring av tjenestene.

Skien, 2. mars 2018

Styret i Renovasjon i Grenland IKS

Leidulf Aakre
Styremedlem

Torbjørn Krogstad
Styrets nestleder

May Rostad
Styrets leder

Kjell Borgeraas
Styremedlem

Heidi Hamadi
Styremedlem

MATAVFALL

En gjennomsnittshusholdning kaster
mat for 5 800 kroner hvert år.

Dagligvarehandelen må kaste **850 tonn**
friske egg hvert år på grunn av EU-regler.

Kilde: Matvett AS

Omtrent 70 prosent av husstandene i Norge
har **tilgang på returordning** for matavfall.

En buss som går på biogass kan kjøre
0,5 km på **2 kilo matavfall**.

Kilde: LOOP

Selskapsavtalen angir hvordan kostnadene skal fordeles mellom kommunene. Prinsippene er som følger:

Faste kostnader (administrasjon, kontor, investeringer mv) fordeles med 85 % etter folketall og 15 % etter antall deltakere.

Variable kostnader knyttet til kjøp av varer og tjenester mv. faktureres den enkelte kommune etter faktisk forbruk der det er mulig. Annet fordeles etter folketall.

NÆRINGSOPPGAVE

15 % av avfallet som håndteres, er avfall fra kommunale virksomheter og noe annet næringsavfall. Resultatet knyttet til innsamling av avfall fra næringsvirksomhet er skattepliktig.

Næringsoppgaven viser at salgsinntektene har vært kr 14.937.114, mens utgiftene har vært kr 13.490.387. Det gir et overskudd på kr 1.461.051.

DRIFTSREGNSKAP

DRIFTSINNTEKTER	Note	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
Salgsinntekter		-18 814 956	-14 180 000	-14 180 000	-15 815 499
Renovasjonstjenester kommuner		-79 066 040	-105 135 000	-105 135 000	-86 885 649
Næringsavfall		-12 522 229			-12 535 572
Sum eierbidrag		-91 588 269	-105 135 000	-105 135 000	-99 421 221
Refusjoner		-341 560	-	-	-5 429
Sum driftsinntekter		-110 744 785	-119 315 000	-119 315 000	-115 242 149
DRIFTSUTGIFTER					
Lønnsutgifter	8	4 858 271	4 922 000	4 922 000	4 447 454
Sosiale utgifter	8	1 209 894	1 210 000	1 210 000	1 071 518
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon		22 416 193	18 074 000	18 074 000	12 704 526
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon		85 282 984	92 553 000	92 553 000	91 090 642
Overføringer		0	0	0	2 000
Avskrivninger	7	129 884	0	0	0
Fordelte utgifter		0	0	0	0
Sum driftsutgifter	2	113 897 227	116 759 000	116 759 000	109 316 140
Driftsresultat		3 152 442	-2 556 000	-2 556 000	-5 926 008

EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER	Note	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak		-387 256	0	0	-287 376
Valutagevinst		0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån		0	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter		-387 256	0	0	-287 376
Finansutgifter					
Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	11	524 364	852 000	852 000	162 304
Valutatap		-2	0	0	0
Avdragsutgifter	11	520 000	1 704 000	1 704 000	0
Utlån		0	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter		1 044 362	2 556 000	2 556 000	162 304
Resultat eksterne finansierings- transaksjoner		657 107	2 556 000	2 556 000	-125 072
Motpost avskrivninger	7	-129 884	0	0	0
Ordinært resultat		3 679 664	0	0	-6 051 080
AVSETNINGER					
Bruk av avsetninger					
Bruk av tidligere års regnskaps- messige mindre forbruk	4	-4 665 608	-4 665 608	0	0
Bruk av disposisjonsfond	4	-3 818 654	-3 818 655	0	-1 385 471
Bruk av bundne fond		0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserve		0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger		-8 484 262	-8 484 263	0	-1 385 471
Avsetninger					
Overført til investeringsregnskapet	4	3 788	3 788	0	0
Dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk		0	0	0	1 385 471
Avsetninger disposisjonsfond	4	4 665 608	4 665 608	0	1 385 471
Avsetninger til bundne fond		0	0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserve		0	0	0	0
Sum avsetninger		4 669 396	4 669 396	0	2 770 942
Regnskapsmessig resultat	5	-135 202	-3 814 867	0	-4 665 608

BALANSEREGNSKAP

EIENDELER

	Note	2017	2016
(A) Anleggsmidler			
Faste eiendommer og anlegg	7	49 429 972	25 847 826
Utstyr, maskiner og transportmidler	7	0	157 258
Utlån		0	0
Aksjer og andeler		0	0
Pensjonsmidler	9	1 646 568	1 027 044
Sum anleggsmidler		51 076 540	27 032 128
(B) Omløpsmidler			
Kortsiktige fordringer	3, 11	283 281	603 887
Premieavvik		0	0
Aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Kasse, bankinnskudd		37 117 341	18 022 077
Sum omløpsmidler	2	37 400 621	18 625 964
Sum eiendeler (A + B)		88 477 162	45 658 093

EGENKAPITAL OG GJELD

	Note	2017	2016
(C) Egenkapital			
Disposisjonsfond	4	-846 955	0
Bundne driftsfond		0	0
Ubundne investeringsfond		0	0
Bundne investeringsfond	3, 4	-500 000	-500 000
Regnskapsmessig mindreforbruk	5	-135 202	-4 665 608
Udisponert i investeringsregnskapet		0	0
Udekket i investeringsregnskapet		0	3 788
Likviditetsreserve		0	0
Kapitalkonto	6	94 515	352 257
Sum egenkapital		-1 387 642	-4 809 564
(D) Gjeld			
LANGSIKTIG GJELD			
Pensjonsforpliktelse	9	-2 136 283	-1 384 385
Ihendehaverobligasjonslån		0	0
Andre lån	11	-50 128 000	-26 000 000
Sum langsiktig gjeld		-52 264 283	-27 384 385
KORTSIKTIG GJELD			
Annen kortsiktig gjeld	3, 11	-34 731 440	-13 399 018
Premieavvik	9	-93 797	-65 126
Sum kortsiktig gjeld	2	-34 825 237	-13 464 144
Sum gjeld (D)		-87 089 520	-40 848 529
Sum egenkapital og gjeld (C + D)		-88 477 161	-45 658 093
Balansens nettosum		0	0
(E) Memoriakonti			
Ubrukte lånemidler		1 093 228	0
Andre memoriakonti		0	0
Motkonto for memoriakontiene		-1 093 228	0
Sum memoriakonti		0	0

Skien, 2. mars 2017

Styret i Renovasjon i Grenland IKS

May Rostad
Styrets leder

Torbjørn Krogstad
Styrets nestleder

Kjell Borgeaas
Styremedlem

Heidi Hamadi
Styremedlem

Leidulf Aakre
Styremedlem

INVESTERINGSREGNSKAP

	Note	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Investeringsinntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom		0	0	0
Andre salgsinntekter		0	0	0
Overføringer med krav til motytelser		0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift		0	0	0
Statlige overføringer		0	0	0
Andre overføringer		0	0	0
Renteinntekter og utbytte		0	0	-1 297
Sum inntekter	2	0	0	-1 297
Investeringsutgifter				
Lønnsutgifter		0	0	0
Sosiale utgifter		0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon		22 749 668	24 078 000	26 005 084
Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon		805 104	1 570 000	-
Overføringer		0	0	0
Renteutgifter og omkostninger		0	0	0
Fordelte utgifter		0	0	0
Sum utgifter	2	23 554 772	25 648 000	26 005 084
Finansutgifter				
Avdragsutgifter		0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	4	3 788	3 788	-
Kjøp av aksjer og andeler		0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond		0	0	0
Avsetninger til bundne fond		0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserven		0	0	0
Sum finanstransaksjoner		3 788	3 788	-
Finanseringsbehov		23 558 560	25 651 788	26 003 788
Finansiering				
Bruk av lån	11	-23 554 772	-23 554 772	-26 000 000
Mottatte avdrag på utlån		0	0	0
Salg av aksjer og andeler		0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet	4	-3 788	-3 788	-
Bruk av disposisjonsfond		0	0	0
Bruk av overskudd		0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond		0	0	0
Bruk av bundne fond		0	0	0
Bruk av likviditetsreserve		0	0	0
Sum finansiering		-23 558 560	-23 558 560	-26 000 000
Udekket/udisponert	5	0	2 093 228	3 788

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 Organisering, regnskapsprinsipper og vurderingsregler

ORGANISERING

Renovasjon i Grenland IKS (RiG) er et interkommunalt selskap dannet av kommunene Bamble, Porsgrunn, Siljan og Skien, med hjemmel i Lov om interkommunale selskap av 29.01.99 nr. 6. Det er opprettet en skriftlig selskapsavtale som regulerer særskilte forhold, øvrige forhold reguleres av lovens bestemmelser. Selskapets øverste myndighet er representantskapet, som velger styret. Styret utøver den løpende forvaltningen av selskapet, basert på selskapsavtalen og fullmakter fra representantskapet.

Selskapets formål er å utføre gode, kostnads- og miljøeffektive renovasjonsoppgaver for deltakerkommunene.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er avlagt i henhold til kommuneloven og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året, som vedrører selskapets virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i regnskapsåret, enten de er betalt eller ikke.

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAP

Alle løpende inntekter og innbetalinger, og anvendelse av disse skal regnskapsføres i driftsregnskapet.

Inntekter knyttet til varige driftsmidler og finansielle anleggsmidler inntektsføres i investeringsregnskapet. Andre inntekter som er uvanlige og uregelmessige inntektsføres også i investeringsregnskapet. Alle investeringer utgiftsføres i investeringsregnskapet og balanseføres.

VURDERINGSREGLER

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler er vurdert til brutto anskaffelseskost. Med brutto menes at det ikke er gjort fradrag for eventuelle overføringer i form av tilskudd eller gaver i anskaffelseskost. Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives anlegget til virkelig verdi.

Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmidlet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet/tatt i bruk. Første år med avskrivninger i selskapet vil være 2017.

Avskrivning og nedskrivning av anleggsmidler påvirker ikke resultatet i selskapets drifts- eller investeringsregnskap. Omløpsmidlene er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Langsiktig gjeld er vurdert til opptakskost.

SELVKOSTREGNSKAP – AVFALL FRA HUSHOLDNINGENE

Forurensningsloven § 34 fastsetter følgende prinsipp når det gjelder selvkost: «Kommunen skal fastsette gebyrer til dekning av kostnader forbundet med avfallssektoren, herunder innsamling, transport, mottak, oppbevaring, behandling, etterkontroll mv. Kostnadene skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene. Med kostnader menes både kapitalkostnader og driftskostnader. For avfall som kommunen har plikt til å samle inn, motta og/eller behandle etter §§ 29, 30 eller 31 må gebyrene ikke overstige kommunens kostnader.»

Modell fra Evidan Momentum AS er benyttet for beregning av selvkost i tråd med ovennevnte. Resultatet av gjennomgangen viser en samlet overdekning på 8,8 % for selvkostområdet i 2017.

NOTE 2 Endring i arbeidskapital

BALANSEREGNSKAPET	2017	2016	ENDRING
Omløpsmidler	37 400 621	18 625 964	18 774 657
Kortsiktig gjeld	34 825 237	13 464 144	21 361 093
SUM endring i balansen	2 575 384	5 161 821	-2 586 436
Endring memoria - ubrukte lånemidler			-1 093 228
Arbeidskapital (A)			-3 679 664

ENDRING I ARBEIDSKAPITALEN SKYLDES	BELØP	SUM
Anskaffelse av midler		
Inntekter driftsregnskap	110 744 785	
Inntekter investeringsregnskap	0	
Innbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	23 942 027	
Sum anskaffelse av midler	134 686 813	134 686 813

Anvendelse av midler		
Utgifter driftsregnskap (ekskl. avskrivninger)	113 767 343	
Utgifter investeringsregnskap	23 554 772	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	1 044 362	
Sum anvendelse av midler	138 366 477	138 366 477
Anskaffelse – anvendelse av midler		-3 679 664

Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskap (B)	-3 679 664
(A = B)	0

Endring i arbeidskapital for 2017 er en reduksjon på kr. 3 679 664

NOTE 3 Fordringer og gjeld til deltakerkommuner

Pr. 31.12.17	FORDRING	GJELD
213.890.110 Kundefordringer		
Skien kommune	-	
Porsgrunn kommune	12 615,00	
Bamble kommune	7 912,50	
Siljan kommune	-	
232.890.000 Leverandørgjeld		
Skien kommune		(50 574,57)
Porsgrunn kommune		-
Bamble kommune		-
Siljan kommune		-
Sum gjeld og fordringer deltakerkommuner	20 527,50	(50 574,57)

Kapitalinnskudd fra deltakerkommuner	EIER/ ANSVARSDDEL	GJELD
Skien kommune	50,31 %	251 550,00
Porsgrunn kommune	33,85 %	169 250,00
Bamble kommune	13,51 %	67 550,00
Siljan kommune	2,33 %	11 650,00
Sum innskutt kapitalkonto 255.080.0100	100,00 %	500 000,00

NOTE 4 Bruk og avsetning av fond

DISPOSISJONSFOND	2017	2016
Beholdning 01.01.	0,00	0,00
Bruk av fondet i driftsregnskapet	3 818 653,85	1 385 471,00
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	0,00	0,00
Avsetninger til fond	4 665 608,46	1 385 471,00
Beholdning 31.12.	846 954,61	0,00

BUNDNE INVESTERINGSFOND	2017	2016
Beholdning 01.01.	500 000	500 000
Bruk av fondet i driftsregnskapet	0	0
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	0	0
Avsetninger til fond	0	0
Beholdning 31.12.	500 000	500 000

Eierkommunene er i 2017 kreditert for sitt tilgodehavende fra 2016. Midler til dette, kr 3 814 866 er tatt fra disposisjonsfond etter vedtak. Det er også vedtatt brukt kr 3 788 fra disposisjonsfond for inndekning av udekket i investeringsregnskapet for 2016. Regnskapsmessig resultat i drift 2016, kr 4 665 608 er vedtatt avsatt til disposisjonsfond.

NOTE 5 Regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd)

Regnskapet 2017 er avsluttet med et regnskapsmessig resultat i drift på kr 135.202. Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse. Styre/representantskap må fatte vedtak på hvordan resultatet i drift skal disponeres.

NOTE 6 Kapitalkonto

	DEBET	KREDIT
Saldo 01.01.2017		-352 257
ENDRINGER I PERIODEN		
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler		
Av- og nedskrivning av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	129 884	
Salg av aksjer og andeler		
Nedskrivning av aksjer og andeler		
Avdrag på utlån		
Nedskrivning av utlån		
Bruk av lånemidler	23 554 772	
Økt pensjonsforpliktelse		
Aktivering av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler		23 554 772
Kjøp av aksjer og andeler		
Oppskrivning av aksjer og andeler		
Utlån		
Avdrag på eksterne lån		520 000
Pensjonsforpliktelser (inkl. arbeidsgiveravgift)	735 540	
Endring skyldig arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser	16 358	
Pensjonsmidler		619 524
Saldo 31.12.2017	-94 515	
Sum debet/kredit	24 342 039	24 342 039

NOTE 7 Anleggsmidler (maskiner og utstyr)

	Tomter	Gjenvinnings- stasjoner	Bygninger	Sum
Anskaffelseskost 01.01.17	20 000 000	157 258	5 847 826	26 005 084
Årets tilgang	0	23 373 332	51 556	23 424 888
Årets avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.17	20 000 000	23 530 590	5 899 382	49 429 972
Årets avskrivninger	0	0	129 884	129 884
Netto akk.nedskrivninger	0	0	0	0
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.17	0	0	129 884	129 884
Bokført verdi pr. 31.12.17	20 000 000	23 530 590	5 769 498	49 300 088
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Økonomisk levetid	0 år	15 år	Lager 40 år Adm.bygg 50 år	
Avskrivningsplan	Ikke avskrivbare	Lineær	Lineær	

NOTE 8 Lønn til daglig leder og styrehonorar

Daglig leder har i perioden 01.01.–31.12.17 mottatt kr 926 016 i lønn, i tillegg kommer telefongodtgjørelse på kr 4 392. Arbeidsgivers andel av pensjonskostnaden for daglig leder utgjør kr. 93 326. Det ble utbetalt kr. 100 650 i styrehonorar i 2017.

NOTE 9 Pensjon

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som hhv anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Pensjonsforpliktelsen består av den diskonterte verdi av de samlede fremtidige pensjonsytelser som er opptjent ved utgangen av året. Forpliktelsen er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Årets pensjonskostnader er endringen i forpliktelsen fra begynnelsen til slutten av året. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet med tilbakeføring påfølgende år.

GENERELT OM PENSJONSORDNINGENE I SELSKAPET

RiG har kollektive pensjonsforsikringer for sine ansatte i Skien kommunale pensjonskasse. Ordningen gir ved full opptjening en alderspensjon som sammen med folketrygdens ytelser utgjør en samlet bruttopensjon på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Framtidige ytelser innen pensjon blir utregnet fra tallet på opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder.

Ansatte som er i RiGs tjeneste ved fylte 62 år har også rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62–64 år er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp fond til dekning av framtidige AFP-pensjoner.

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Det vil normalt være forskjell mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen påfølgende år.

ÅRETS NETTO PENSJONSKOSTNAD	2017	2016
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	568 122	488 968
Rentekostnad av årets pensjonsforpliktelse	80 447	51 871
Brutto pensjonskostnad	648 569	540 839
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-62 204	-35 684
Netto pensjonskostnad	586 365	505 155
Sum amortisert premieavvik	-57 078	-84 726
Administrasjonsomkostninger	56 801	45 182
Samlet kostnad	586 088	465 611

Årets netto pensjonskostnad er nåverdien av årets pensjonsopptjening tillagt rentekostnader av påløpte pensjonsforpliktelser, og fratrasket forventet avkastning på pensjonsmidlene. Netto pensjonskostnad tillagt administrasjonskostnader og regnskapsført premieavvik utgjør årets samlede pensjonskostnad.

PREMIEAVVIK	2017	2016
Forfalt premie (inkl. adm.kostn.)	629 307	493 259
Administrasjonskostnad	-56 801	-45 182
Netto pensjonskostnad	-586 365	-505 155
Premieavvik	-13 859	-57 078

SAMLET PREMIEAVVIK	2017	2016
Samlet premieavvik 01.01	-65 126	-96 672
Premieavvik for året inkl arbeidsgiveravgift	-93 797	-65 126
Resultatført 1/1 av tidligere års premieavvik inkl arbeidsgiveravgift	65 126	96 672
Samlet premieavvik 31.12 inkl arbeidsgiveravgift	-93 797	-65 126
Herav oppført under omløpsmidler	0	0
Herav oppført under kortsiktig gjeld	-93 797	-65 126

Hvis netto pensjonskostnad overstiger pensjonspremien skal negativt premieavvik utgiftsføres og balanseføres som kortsiktig gjeld.

PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSMIDLER	2017	2016
Brutto påløpt forpliktelse	2 075 766	1 340 226
Pensjonsmidler	1 646 568	1 027 044
Netto pensjonsforpliktelse	429 198	313 182
Arb.g.avg av netto pensjonsforpliktelse	60 517	44 159
Pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	489 715	357 341

Beregnete pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som hhv. anleggsmidler og langsiktig gjeld. Nedenfor gis en spesifikasjon av innholdet i pensjonsforpliktelsene og -midlene.

SPESIFIKASJON PENSJONSFORPLIKTELSE	2017	2016
Estimert forpliktelse 01.01.		0
Faktisk forpliktelse	1 458 354	816 234
Årets opptjening	568 122	488 968
Rentekostnad	80 436	51 871
Utbetaling	-31 146	-16 847
Amortisering estimatavvik	0	0
Brutto påløpt forpliktelse	2 075 766	1 340 226

SPESIFIKASJON PENSJONSMIDLER	2017	2016
Estimerte pensjonsmidler 01.01.	0	0
Faktiske pensjonsmidler	1 111 362	560 130
Innbetalt premie	555 674	493 259
Administrasjonskostnader	-50 010	-45 182
Utbetalinger	-31 146	-16 847
Forventet avkastning	60 688	35 684
Amortisering estimatavvik	0	0
Pensjonsmidler	1 646 568	1 027 044

Nedenfor spesifiseres estimatavvik for både pensjonsforpliktelser og -midler. Estimataavvik oppstår som følge av ny beregning i år av balanseførte forpliktelser og midler i fjor. Ved ny beregning skal oppdaterte grunnlagsdata og årets forutsetninger legges til grunn. Gjenstående avvik pr 31.12. er forskjellen mellom fullstendig aktuarberegnet pensjonsforpliktelse/midler og regnskapsført saldo.

NOTE 9 forts.

ESTIMATAVVIK FORPLIKTELSER	2017	2016
Faktisk forpliktelse 01.01.	1 458 354	816 234
Estimert forpliktelse 01.01.	1 340 226	680 324
Estimatavvik forpliktelse 01.01.	-118 128	-135 910
Amortisert avvik i år forpliktelser	118 128	135 910
Samlet avvik forpliktelse 31.12.	0	0

ESTIMATAVVIK MIDLER	2017	2016
Faktiske pensjonsmidler 01.01.	1 111 362	560 130
Estimerte pensjonsmidler 01.01.	1 027 044	533 934
Estimatavvik midler 01.01.	-84 318	-26 196
Amortisert avvik i år midler	84 318	26 196
Samlet avvik midler 31.12.	0	0

FORUTSETNINGER	2017	2016
Forventet avkastn.pensjonsmidler	4,50 %	4,60 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Pensjonsregulering	2,20 %	2,20 %
Forventet årlig G- og pensjonsreg.	2,97 %	2,97 %

Det er utgiftsført kr. 492.361,80 i pensjonsutgifter i 2017.

NOTE 10 Næringsavfall

Selskapet har i 2017 et overskudd i skattepliktig virksomhet (næringsavfall) på kr 1.446.728.

NOTE 11 Langsiktig gjeld

Konto	Långiver	Lånebeløp	Rentetype	Rente	Utløpsdato	Lånetype
245.355.000	KLP kommunekreditt AS	26 000 000	Fast	1,75 %	09.09.2066	Serielån
245.355.100	Kommunalbanken Norge AS	24 648 000	Fast	1,40 %	18.10.2032	Serielån

Lånet nedbetales med like store halvårlige avdrag.

Påløpte renter i 2017, kr 194.952 er belastet regnskapet og avsatt som kortsiktig gjeld pr 31.12.17.

Hovedkontor:
Postboks 2805, 3702 Skien
Tlf.: 35 91 70 30
e-post: post-tnr@tekomrev.no
www.tekomrev.no

Distriktskontor:
Postboks 83, 3833 Bø
Tlf.: 35 05 90 00

Foretaksregisteret:
985 867 402 MVA

Vår ref.: 18/534/mr
Deres ref.:
Arkivkode: 646000

Til representantskapet i Renovasjon i Grenland IKS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Renovasjon i Grenland IKS som viser et negativt ordinært resultat på kr 3 679 664 og et regnskapsmessig resultat på kr 135 202. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap og investeringsregnskap¹ for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av selskapets finansiell stilling per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i selskapets årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

¹ Forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper bruker uttrykket «kapitalregnskap». Vi har likevel valgt å bruke begrepet «investeringsregnskap».

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Skien, 6. mars 2018

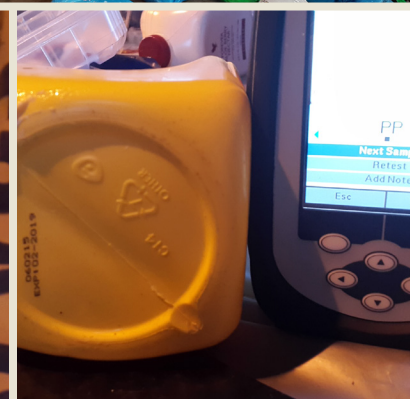
Telemark kommunerevisjon IKS

Kjell Ekman
oppdragsansvarlig/statsautorisert revisor

Marianne Rogn
oppdragsrevisor

**SMARTE LØSNINGER
FOR ET GRØNT GRENLAND**

Renovasjon i Grenland

Renovasjon i Grenland IKS
Pb. 3046, 3707 Skien

rig.no